

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งในทวีปยุโรป อเมริกา หรือเอเชีย (ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้) ล้วนให้ความสำคัญกับการปกครองท้องถิ่นเป็นอย่างมาก โดยมีการกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นทั้งในเรื่อง การบริการสาธารณะ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และรัฐบาลได้จัดสรรรายได้ให้แก่ท้องถิ่นอย่างเพียงพอต่อการจัดการตามภารกิจต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม เช่น ฝรั่งเศสได้จัดสรรงบประมาณส่วนท้องถิ่น 50 – 60% ของงบราชการส่วนภูมิภาค สำหรับประเทศไทยกระแสดการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นได้รับการตอบรับอย่างรวดเร็ว โดยผลักดันให้รัฐกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น ดังเช่น การเกิดขึ้นของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 ที่ส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีอิสระมากยิ่งขึ้น การออกพระราชบัญญัติได้กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 โดยส่งผลให้ประชาชนได้มีโอกาสปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น และมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปที่ดั่งขึ้นเป็นรูปแบบแรกภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 เป็นองค์กรส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่ที่มีความเจริญก้าวหน้ามาก เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลพื้นที่ในเขตเมืองซึ่งมีลักษณะปัญหาแตกต่างไปจากพื้นที่ชนบท เช่น เรื่องสิ่งแวดล้อม เรื่องที่อยู่อาศัย และเรื่องสิ่งปฏิกูล เป็นต้น โดยที่ท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาลให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนครได้ โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย และให้เทศบาลเป็น ทบวงการเมือง ซึ่งเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลที่เล็กที่สุด ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องของ ประชากร ความหนาแน่น หรือรายได้ และมีองค์การเทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี (มูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2545 : 5)

เทศบาลตำบลเป็นองค์กรที่มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 12 พ.ศ.2546 กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน พ.ศ.2542 เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูล

ข่าวสาร ฯลฯ เพื่อเป็นการส่งเสริมแนวความคิดและกระแสประชาธิปไตยในสังคมที่เน้นการมีส่วนร่วมของของประชาชนในการบริหารงาน

เทศบาลตำบลแม่เหิยะได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาล เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ.2550 ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาล ปัจจุบันสำนักงานเทศบาลตำบลแม่เหิยะ ตั้งอยู่เลขที่ 14 หมู่ที่ 2 ตำบลแม่เหิยะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งอยู่ห่างจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ไปทางทิศใต้ประมาณ 6 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่จำนวน 10 หมู่บ้าน คือ บ้านตำหนัก บ้านอุโบสถ บ้านป่าจี้ บ้านท่าข้าม บ้านคอนปิ่น บ้านใหม่สามัคคี บ้านตำหนักใหม่ บ้านวรุณนิเวศน์ บ้านไทยสมุทร และบ้านป่าเป้า ซึ่งวิสัยทัศน์เทศบาลตำบลแม่เหิยะมีดังนี้

1. ชาวเทศบาลตำบลแม่เหิยะพ้นจากความยากจน มีโอกาสทางการศึกษา มีงานทำ มีรายได้เพียงพอกับรายจ่าย
2. ชาวเทศบาลตำบลแม่เหิยะมีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีความสะอาด ปลอดภัย
3. ชาวเทศบาลตำบลแม่เหิยะมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกด้าน ทำงานเชิงรุกบูรณาการ โปร่งใส

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เหิยะเป็น 1 ใน 270 ขององค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ ที่ได้รับการพิจารณาจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในการยกฐานะเป็นเทศบาล แต่ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เหิยะภายหลังจากการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลแม่เหิยะเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมความสำเร็จในการปกครองท้องถิ่น ภายใต้การติดตามตรวจสอบการทำงาน โดยสภาเทศบาลและประชาชนในการดำเนินงานเพื่อให้บริการสาธารณะ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และด้านงานให้บริการและบริการชุมชน เนื่องจากบริการสาธารณะทั้ง 4 ด้าน ดังกล่าว เป็นบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่เป็นอำนาจหน้าที่ของเทศบาล จะต้องกระทำ และมีความสำคัญส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงความพึงพอใจของประชาชนในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เหิยะภายหลังการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลแม่เหิยะของคณะผู้บริหารเทศบาลภายใต้การนำของนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนได้มีการวางแผนและกำหนดนโยบายในการให้บริการสาธารณะ ตลอดจนจัดให้บริการสาธารณะได้ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ตามที่ประชาชนคาดหวังได้เพียงใด เพื่อเป็นแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาองค์การของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการยกฐานะให้มีความพร้อมที่จะบริหารงานให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ และทำให้ทราบถึงปัญหา และอุปสรรคโดย

ภาพรวมในการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ ปรับปรุงศึกษา เพิ่มเติม แก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อทราบถึงความพึงพอใจของประชาชนในการจัดทำบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลแม่เหิยะ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาแนวทางการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลแม่เหิยะเมื่อได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล
3. เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคโดยภาพรวมในการจัดทำบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลแม่เหิยะ จังหวัดเชียงใหม่

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

1. ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่เหิยะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลแม่เหิยะแตกต่างกัน

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการศึกษา

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมาย และการแปลความหมายของงานวิจัยให้ตรงกัน การศึกษานี้ได้กำหนดคำนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

บริการสาธารณะ หมายถึง กิจการที่อยู่ในความอำนาจการหรือในความควบคุมของฝ่ายปกครองที่จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน โดยรัฐมอบหมายกิจการบางประเภทให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งรวมถึงเทศบาลเป็นผู้จัดการทำเอง บริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับการภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสอดคล้องกับความต้องการของคนในท้องถิ่นได้แก่ บริการที่มีลักษณะเป็นกิจการที่เป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของคนในท้องถิ่นนั้น ที่สามารถแยกออกหรือมีลักษณะแตกต่างไปจากท้องถิ่นอื่น เช่น การกำจัดขยะมูลฝอย การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ การจัดการศึกษาขั้นต้น การกำจัดน้ำเสียในชุมชน การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น และบริการที่มีลักษณะเป็นกิจการที่ใกล้ชิดกับคนในท้องถิ่น อันได้แก่การให้บริการที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของคนในท้องถิ่น เช่น การฃาปนกิจ การจัดให้มีน้ำสะอาด ไฟฟ้า การดูแลที่สาธารณะในเขตท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งในการศึกษาในครั้งนี้เป็นการบริการสาธารณะ 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. บริการสาธารณะด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ หมายถึง งานบริการอันเกี่ยวกับการจัดการอันเป็นประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไป การก่อสร้าง และการบูรณปฏิสังขรณ์ ซึ่งประกอบด้วยงานด้านถนน ทางระบายน้ำ ทางเท้า ไฟฟ้า น้ำประปา ตลาด ระบบขนส่งมวลชน ที่พักรถโดยสาร สุขาสาธารณะ ระบบระบายน้ำเสีย สถานที่ออกกำลังกาย และสวนสาธารณะ เป็นต้น

2. บริการสาธารณะด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หมายถึง งานบริการอันเกี่ยวกับความสะอาดกสบายของชุมชน สุขภาพอนามัยของประชาชน สภาพแวดล้อมของเทศบาล ซึ่งประกอบด้วยงานด้านการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การรักษาความสะอาดที่สาธารณะ งานบริการสาธารณสุข เช่น การป้องกันโรคระบาด การส่งเสริมสุขภาพ รวมถึงการปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด การปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ของเมือง เป็นต้น

3. บริการสาธารณะด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หมายถึง งานอันเกี่ยวกับงานของโรงเรียน งานฝึกอบรม งานประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น การส่งเสริมงานด้านศาสนา งานกีฬา และนันทนาการ งานกิจกรรมเด็กและเยาวชน เป็นต้น

4. บริการสาธารณะด้านงานให้บริการและการบริการชุมชน หมายถึง งานบริการอันเกี่ยวข้องกับงานอำนวยความสะดวกในการติดต่อเทศบาล ซึ่งได้แก่ งานด้านทะเบียนราษฎร งานประชาสัมพันธ์ งานเอกสาร และการให้บริการชำระภาษี เป็นต้น

ความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ หมายถึง ความพึงพอใจของประชาชนในเทศบาลตำบลแม่เหิยะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้รับบริการสาธารณะพื้นฐาน ในด้านการมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของเทศบาลตำบล

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลแม่เหิยะ จังหวัดเชียงใหม่

ตำแหน่งทางการเมืองในชุมชน หมายถึง สมาชิกเทศบาลตำบล สมาชิกสภาเทศบาล และสมาชิกสภาจังหวัด

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ.2542) มาตรา 66 มาตรา 67 และมาตรา 68

อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล หมายถึง อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 11 พ.ศ.2543) มาตรา 50 และมาตรา 51

การยกฐานะ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งไปยังการเปลี่ยนแปลงการปกครองส่วนท้องถิ่นอีกรูปแบบหนึ่ง โดยความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้คือการเปลี่ยนแปลงขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เหิยะเป็นเทศบาลตำบลแม่เหิยะ

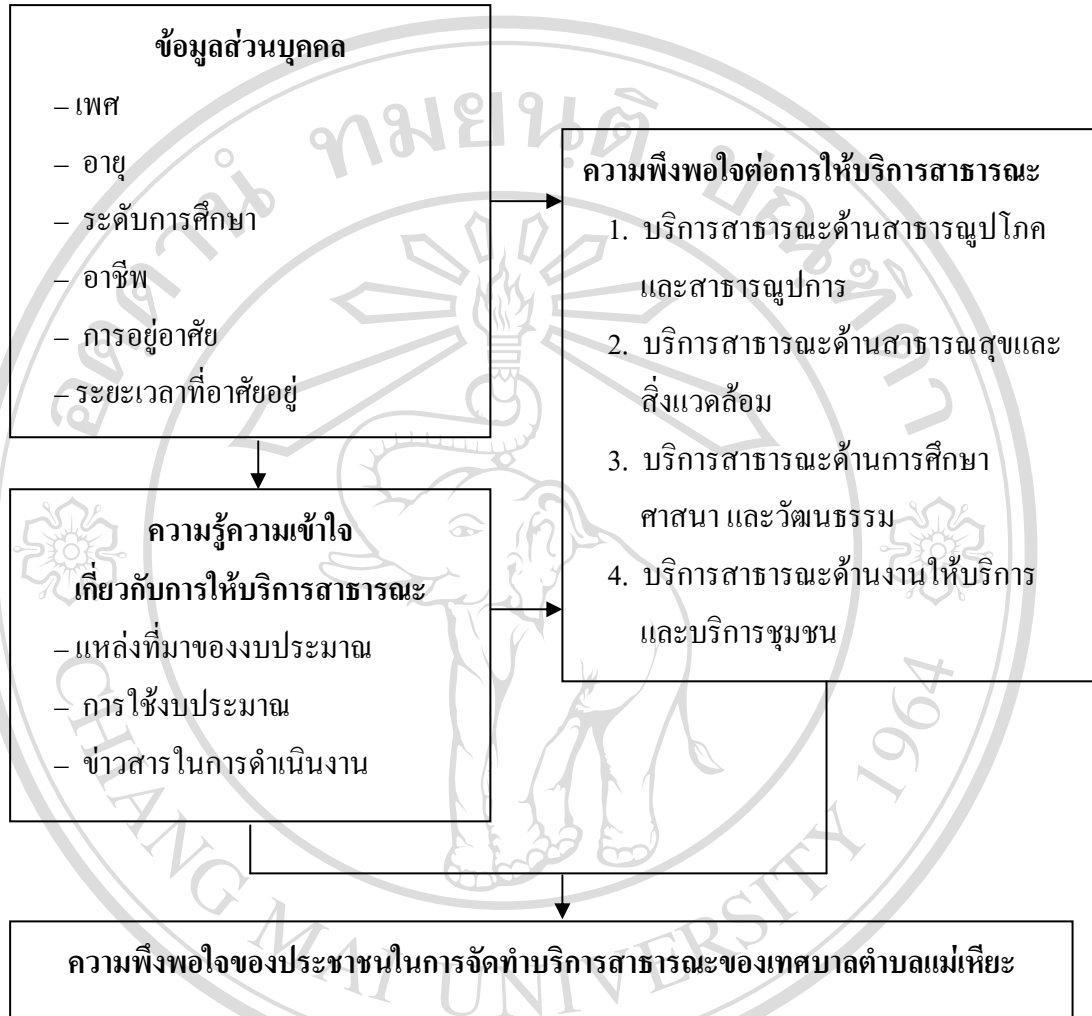
1.5 ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาคั้งนี้เป็นการศึกษาการดำเนินงานเพื่อให้บริการสาธารณะ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และด้านงานให้บริการและบริการชุมชนภายหลังการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลแม่เหิยะ ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแม่เหิยะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงความพึงพอใจของประชาชนในการจัดทำบริการสาธารณะภายหลังการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลแม่เหิยะ เพื่อเป็นแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาองค์การของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการยกฐานะให้มีความพร้อมที่จะบริหารงานให้สอดคล้องบทบาทหน้าที่
2. ได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับคณะผู้บริหารในการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง
3. ทราบถึงปัญหา และอุปสรรคโดยภาพรวมในการจัดทำบริการสาธารณะของเทศบาลตำบล เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ ปรับปรุงศึกษา เพิ่มเติมแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.7 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

1.8 สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการศึกษา

เทศบาลตำบลแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีพื้นที่ในความรับผิดชอบ 10 หมู่บ้าน ประกอบด้วย บ้านตำหนัก บ้านอุโบสถ บ้านป่าจี้ บ้านท่าข้าม บ้านคอนปิ่น บ้านใหม่สามัคคี บ้านตำหนักใหม่ บ้านวรุณนิเวศน์ บ้านไทยสมุทร และบ้านป่าเป้า